

D. 23/11 1993
 De
 104873

Aftenposten
 (Søndag)
 14/11 1993

104873

land, lar seg ikke lenger hevde. Elen-
 dig norsk, politisk ledelse i 30-årene
 og i 1940 gjorde Norge til en vergeløs
 kateball i en verdenskrig hvor euro-
 peiske stormakter spilte hovedrolle-
 ne. Spissfindig, juridisk etterpåklok-
 skap kan ikke bortforklare dette. For
 seierherre, triumfatorer er jurister
 på billigsalg. Historieskrivere likeså.
 Til alle tider har det dessuten vært
 overflod av dommere til å avsi dom-
 mer over dem som lider nederlag.
 Dommene over frontkjemperne, og
 særlig over Røde Kors-frontsøstrene,
 viser at norske dommere ikke er noe
 unntak.

Vedkjenner man seg å ha vært alli-
 ert med Sovjetunionen, er det lite
 man moralsk sett har å fare med i re-
 lasjon til dem som foretrakk Tysk-
 land. Selv om man, uansett årsaks-
 sammenheng, skulle legge skylden på
 Hitler for samtlige liv som gikk tapt
 under den annen verdenskrig, ca. 50
 millioner mennesker, rekker det ikke
 mot det antall Stalin og hans kump-
 ner tok livet av – i fredstid. Da krigen
 brøt ut i 1939, hadde Sovjet i 20 år
 holdt millioner av mennesker i kon-
 sentrasjonsleirer, og dette kjente hele
 den siviliserte verden til. På samme
 tidspunkt befant det seg 27 000 perso-
 ner i tyske konsentrasjonsleirer,
 hvorav de fleste var kriminelle.

Heller ikke de nordmenn som sver-
 get til det britiske imperium, har
 noen grunn til å hovre. Erobringer
 og vold hadde bragt ca. 500 millioner
 mennesker under den engelske kro-
 nen. Men færre enn 10% nøt demokra-
 tiske rettigheter. Dette voldsher-
 dømmet satte mange nordmenn sin
 lit til og kjempet for.

Det verst tenkelige utfall av krigen
 var om Vest-Europa skulle bli opp-
 slukt av Sovjet, hvilket var en høyst
 reell mulighet. Tysklands angrep på
 Sovjet, sammen med Romania, Un-
 garn, Finland, Italia og frivillige fra
 alle europeiske land, var preventiv
 krigføring, siden enorme sovjetiske
 styrker sto oppmarsjert til angrep
 mot Vest-Europa i juli 1941. Tyskland
 og de europeiske styrkene kom Sovjet
 i forkjøpet med noen få uker. Det er
 ikke Grannes' og likesinnedes fortje-
 neste at Sovjet ikke lyktes. Å la deres
 uttalelser stå uimotsagt vil være å
 svikte sannheten.

Ikke bare Hamsun, men et helt gal-
 leri av aktverdige norske borgere hø-
 rer med når standpunktene under den
 annen verdenskrig skal vurderes.

Frontkjemperne

Gufs fra fortiden

Av Arne Borgir, Oslo

Den 5.11. ga Aftenposten plass for et
 gufs fra fortiden med tittelen «Den
 annen silkefront» av Einar Grannes
 som vel må være 48 år for sent ute.
 Tross fortier og frenetisk motstand
 har det piplet frem kjensgjerninger
 om den annen verdenskrig som gjør
 det bildet Grannes tegner noe mer ny-
 ansert enn som så.

At det dreide seg om en isolert, eks-
 klusiv krig mellom Norge og Tysk-